

M 305 747

Amonita

v bludišti
záhad

Petr Stančík
ilustrovala
Galina Miklínová

Ty, kdo držíš tuhle knížku v ruce,

svět kolem tebe je plný neviditelných vláken – tajemství, která čekají, až je někdo rozplete. Ulice, jimiž denně chodíš, nesou svoje příběhy. Lidé, které potkáváš, skrývají v očích víc, než prozrazují slovy. Je to, jako by měl svět milióny kapes a v každé z nich schovával malý záhadný poklad.

Řešit záhady má smysl. Ne proto, aby člověk vypadal chytře, ale proto, že každá nalezená pravda Ti pomáhá pochopit svět. Když odhalíš nějaký zločin, zjistíš, že být čestný a poctivý je dobré ne proto, že se to „má“. Ale proto, že být čestný a poctivý je prostě fajn. A když se naučíš dívat pozorně, zjistíš, že se nic neděje jen tak náhodou – a že všechno dobré i špatné na světě má svůj smysl.

Ale nezapomeň: tou vůbec největší záhadou je vždycky každý sobě sám. Tvoje myšlenky, sny a obavy jsou jako mapa neobjevené krajiny, kterou se teprve učíš číst. A pokud budeš hledat odpovědi kolem sebe, možná najdeš i ty, které máš uvnitř.

Každý příběh nemá dobrý konec, takový už je život. Ale zvědavost je dobrá vždycky. A nikdy se neboj ptát.

Tvá Amonita

P. S.

Už pro Tebe chystám další knihu svých záhad, tak se těš!

Třikrát sedm měděných hřebíků

Od té doby, co jsem Kubakielovi dala kopačky, mi občas bývá často smutno. A jediné, co mě dokáže utěšit, je ob-
jímat Silvaromudura. Aby bylo jasno, Silvaromudur je můj
oblíbený cedr libanonský.

Cedry libanonské mají širokou korunu, bujné větvo-
ví, elegantně tmavozelené jehlice, co nikdy neopadávají,
prostě jsou přenáramní šviháci. To jsou právě ty stromy,
z jejichž ohromných kmenů král Šalomoun kdysi postavil
slavný chrám v Jeruzalémě. Vonnou pryskyřicí z cedrů
se vykuřovaly svatyně, cedrovým olejem se balzamovaly
mrtvoly panovníků. Všichni ty cedry tak strašně chtěli,
že je v jejich rodném Libanonu všechny vymýtili.

Zato v našem městě rostou cedry libanonské hned
tři:

Ten nejmladší a nejmenší, i tak ale čtrnáctimetrový
macek, stojí v Botanické zahradě Přírodopisné akade-
mie ve Svantovítově ulici.

Prostředního věkem i vzrůstem najdete v oboře Libosad u Knírového rybníčku.

Ale ze všech nejstarší a můj nejmilejší Silvaromudur se tyčí na Temném kopci ve čtvrti Chechtíně. Je to dokonce strom chráněný státem.

Temný kopec je vůbec magické místo. Jeho štíhlý a dlouhý skalní hřbet připomíná zkamenělý koráb připlouvající sem z pravěkého moře, co už před milióny roků vyschlo. Z východní strany je zaklíněný do vily Bertramka, kde kdysi skladatel Wolfgang Amadeus Mozart komponoval svoji operu *Don Giovanni* a pěvkyně Josefína Dušková mu přitom dávala sladké pusinky, zatímco dnes si tam feťáci šlehají fet. A na severu je Temný kopec lemovaný bývalým hřbitovem pro obyvatele Dolního Lerma. Městská čtvrť Dolní Lermo byla totiž už od středověku tak hustě zastavěná paláci, kostely a domy, že by se tam žádný hřbitov nevešel.

Na Temném kopci je i v parném létě příjemně chladno, vzduch tady voní smůlou a posvátnem. Silvaromudur stojí na jeho nejvyšším bodu, kam nevede žádná z cest. Musím se k němu pokaždé prodrat křovím, ale jeho objetí stojí za to.

Jenže když jsem přišla na Temný kopec dnes, Silvaromudur umíral.

—

Jeho elegantně tmavozelené jehlice, co nikdy neopadávají, teď nezdravě zarudly a opadávaly po celých trsech. Pevně jsem se přitiskla k rozpraskané kůře stromu a ucítila jeho tichou bolest, jak z něj vyprchává život. Posbírala jsem ze země hrst těch opadaných jehlic a vyrazila za odborníky do Botanické zahrady Přírodopysné akademie.

Vrátný v prosklené kukani u vchodu byl sice trochu natvrdlý, ale nakonec jsem ho umluvila. Vytočil nulu na starožitném telefonu s otočným číselníkem, chvíli mumlal do sluchátka a pak mi řekl, ať jdu po schodech úplně nahoru, až do skleníku v prosklené kupoli na střeše budovy. Tam mě přijal sám věhlasný dendrolog Pestík.

Prohlédl si Silvaromudurovy jehlice pod mikroskopem, namáčel je do různobarevných roztoků ve zkumavkách, promnul mezi prsty, přičichl, a dokonce i ochutnal.

„Tušil jsem to,“ prohlásil Pestík, jakmile dozkoumal. „Je to stejná neznámá choroba, jaká nedávno napadla všechny cedry libanonské ve městě. Dokonce i náš exemplář tady v Botanické zahradě. Ostatně, přesvědčte se sama, mladá dámo!“

Pak mě odvedl do zahrady, kde mi ukázal Silvaromudurova menšího brášku. Měl stejně nezdravě zarudlé jehlice a stejně jako on umíral.

„A ten třetí cedr libanonský v Libosadu jakbysmet,“ povzdechl si dendrolog. „Původ nemoci se nám dosud nepodařilo zjistit. Žádný lék nezabírá. Tajemný neduh každopádně napadá pouze cedry libanonské, ostatní jehličnany zůstávají zdravé.“

Rozloučila jsem se s panem Pestíkem a zamířila do Vševedné bibliotéky, kde mají víc knih, než je hvězd na nebi.

V jednu chvíli se mi zdálo, že za mnou někdo jde. Ale když jsem se otočila, nikdo tam nebyl.

—
Ve Vševedné bibliotéce jsem vytahala z polic všechny možné knihy o chorobách stromů a listovala v nich až do zavírací hodiny. Jenže žádná nebyla ta pravá.

Ani puchýřovitost, ani rez jehličí, bludný kořen, ba ani cedrový mor.

Šla jsem domů, osprchovala se a padla do postele jako podřatá. Já vím, vzhledem k situaci to nebylo úplně šťastné přirovnání.

—

Druhý den hned po vyučování jsem vyrazila za Silvaromudrem. Vypadal ještě hůř než včera. Očividně chřadl a já ho nedokázala zachránit. Pevně jsem ho objala a brečela mu do kůry.

Najednou se za mnou ozvalo podezřelé praskání a z křoví vylezl Kubakiel. Na zádech měl na popruzích přídělané dlouhé pouzdro z nepromokavé látky.

„Ty jsi tady?“ zeptala jsem se hloupě, protože to přece bylo jasné. „Co tady pohledáváš? Dala jsem ti přece kopačky.“

„Zasloužil jsem si to,“ Kubakiel zvedl ruce nad hlavu, jako že se vzdává na milost a nemilost, „za to, jak jsem ti překazil soutěž. A uvalil na tebe podezření. Jenže jsem to udělal z lásky.“

„To tě neomlouvá.“

„To mě sice neomlouvá, ale snažím se to napravit. Posledních pár dnů jsem tě tajně sledoval, a proto vím, co tě trápí.“

„No a?“

„No a možná ti pomůžu rozřešit záhadu nemocných cedrů libanonských.“

Stáhnul si ze zad pouzdro a vytáhl z něj kovový prstenec přidělaný na dlouhé tyči zakončené držadlem. Poznala jsem to: minohledačka neboli detektor kovů.

Kubakiel otočil knoflíkem, malá obrazovka na přístroji se rozsvítila a rozběhla se po ní rovná čára. Pomalu

začal strom obcházet a prstencem na tyči přitom jezdil nahoru a dolů. Najednou minohledačka začala pípat a čára na obrazovce se rozvlnila. Kubakiel si to místo označil barevným špendlíkem a pokračoval dál. Nakonec našel takových míst celkem sedm. Všechny v pravidelných rozestupech kolem dokola kmene a ve stejné výšce – asi v úrovni očí dospělého člověka.

Vypnul detektor a kapesním nožem na pípacích místech odloupnul vrchní část kůry. Něco tam bylo. Kubakiel vzal do ruky kleště a ze stromu vytahal sedm dlouhých hřebíků zatlučených tak hluboko do dřeva, že vůbec nebyly vidět.

Hřebíky měly zvláštní modrozelenou barvu. Kubakiel do ní zaryl špičkou nože a na vrypu zazářil zlatočervený kov.

„To je měď,“ řekl Kubakiel. „Měď na povrchu hřebíku se při dotyku se živým dřevem mění na modrozelenou měděnku, která je pro rostliny prudce jedovatá. Míza jed roznese po celém stromu a ten potom umře. Nikdo si ničeho nevšimne.“

„Jak jsi to mohl vědět?“ napadlo mě.

„Jen jsem to tušil. Můj bratranec Kleofáš, skvrna na čistém štítu naší rodiny, takhle ze msty svému sousedovi vyhubil celý ovocný sad. A pak to na sebe sám prozradil, když usnul v kině u filmu pro náročného diváka. On totiž mluví ze spaní.“

—
Z Temného kopce jsme pospíchali do Botanické zahrady a pak hned na Libosad. Z obou dalších cedrů libanonských jsme vytahali měděné hřebíky. Každý strom jich měl v sobě zatlučených rovných sedm.

„Vid' že je zachráníme,“ vzala jsem ho za ruku. „Že se ty cedry libanonské zase zotaví a zvetí? Hlavně Silvaromudur. Prosím!“

„Udělali jsme, co se dalo,“ řekl Kubakiel smutně, „ale bojím se, že už je pozdě. Když jehlice reznou, je to znamení, že míza roznesla měděnku po celém stromu od kořenů až po špičku.“

„A co protijed?“

„Žádný není.“

Už zase jsem brečela.

—

Kubakiel měl bohužel pravdu. Všechny tři otrávené cedry libanonské brzy nato zahynuly a dočista uschly.

Přišla jsem se rozloučit se Silvaromudurem a přísahala jsem mu dvěma prsty pravé ruky na kůru, že jeho vraha dopadnu a usvědčím.

Začala jsem s pátráním u jediné stopy, kterou pachatel na místě činu zanechal – totiž u hřebíků.

Změřila jsem je pravítkem. Všechny měly stejnou délku, přesně deset centimetrů. Kubakiel říkal, že vražedné hřebíky musejí být tak dlouhé, aby pronikly vnější ochrannou kůrou stromu zvanou borka až do lýka, což je pletivo cév rozvádějících mizu po celém těle stromu od listů až po kořeny. Míza je krev stromu, která v něm koluje, od kořenů vzhůru roznáší vodu a minerální látky z půdy, opačným směrem zase cukry vytvořené v listech fotosyntézou ze slunečního záření a oxidu uhličitého. Míza životodárná, nyní však smrtonosná.

Šla jsem se zeptat do železářství Šroubek & Matička, kde mají na skladě úplně všechno, co se dá zatloukat, zašroubovávat nebo hmoždit. A paní vedoucí Šroubová, oblečená postaru v modrém plášti, mi vysvětlila,

že měděné hřebíky jsou mnohem dražší, než ty obyčejné ocelové, a používají se jen pro upevňování střešní krytiny. Jenže pozor, nejdelší továrně vyráběné měděné hřebíky měří na délku jen sedm centimetrů. Kdo chce delší, musí si je nechat udělat ručo fůčo.

Na internetu jsem zjistila, že ve městě působí celkem sedmnáct živnostníků – obráběčů kovů, kteří vyrábějí na zakázku. Obvolávala jsem podle abecedy jednoho po druhém a každému jsem řekla totéž:

„Dobrý den, můj táta si u vás nedávno nechal vyrobit měděné hřebíky, jedenadvacet kusů, a já bych mu chtěla objednat další k narozeninám. Hlavně mu nic neříkejte, musí to zůstat překvapení!“

Byl to samozřejmě až ten úplně poslední: zámečnictví a kovovýroba Želmír Železník. Pachatel si ho zřejmě vybíral taky podle abecedy, jenomže od konce.

„Už si vzpomínám, jedenadvacet hřebíků vykovaných z čisté mědi, délka sto milimetrů,“ pokýval hlavou pan Železný do telefonu. „Před měsícem si je tady objednal jistý Alfréd Zmizeran z Chechtína. To je tvůj tatínek?“

„Uhodl jste,“ pravila jsem sladce. „Zrovna se chystá na další střechu. Až budou hotové, můžete mi ty hřebíky poslat poštou? Bydlím u táty, máte zapsanou adresu?“

„Moment, mrknu do knihy zakázek. Sto soudruhů do soustruhu, já ale škrábu! Baladova ulice číslo jedna,“ četl pan Železník se slyšitelnou námahou, „je to správně?“

—
A tak jsme s Kubakielem vyrazili pátrat do ulic Chechtína. Adresa Baladova číslo jedna patřila starému rohovému činžáku na úpatí Temného kopce, hned vedle Dolnolermenského hřbitova. Celé jeho přízemí zabírala starodávná hospoda s nepříliš vynalézavým názvem Pod Temným

kopcem, kam kdysi chodíval na pivo spisovatel a anarchista Jaroslav Hašek, protože Chechtín byl tenkrát ještě samostatná obec a policajti z města neměli dost dlouhé obušky, aby tam na něj dosáhli. Činžák svítil už zdaleka, neboť byl celý pojednaný v barvách meruňkové, jahodové a tutti frutti zmrzliny. Takhle nevkusně omítnout dům může jedině padouch. Okamžitě jsem odhalila, že podezřelý Alfréd Zmizeran bydlí v prvním patře. Měl to totiž napsané na zvonku.

Málem jsem zmáčkla tlačítko, ale Kubakiel mě chytil za ukazovák.

„Myslíš, že se ti přizná? Ani náhodou! Nemáš žádné důkazy,“ řekl mi a já věděla, že má pravdu.

Šli jsme do hospody a posadili se k volnému stolu u okna s výhledem na Temný kopec. Objednala jsem si minerálku, kdežto Kubakiel si dal kolu, která mu sice nechutná, ale pije ji proto, že je černá jako jeho duše. A pak jsme to uviděli oba najednou.

Na svahu přímo za oknem parta chlapů v montérkách právě vztyčovala obří poutač s nápisem:

Rezidence Dark Hill

byty, kanceláře a garáže pro světlé zítřky!

A pod tím byl ohyzdný obrázek, zjevně vytvořený umělou inteligencí: Temný kopec dohola vykácený a místo stromy porostlý hranatými budovami z betonu a skla, co vypadají jako poskládané z laciné dětské stavebnice.

Dostala jsem nápad.

„Je možné zjistit, komu patří nějaký pozemek?“ zeptala jsem se Kubakiela.

„Jasně. To se dá celkem snadno najít na internetu v katastru nemovitostí. Musel jsem se to naučit, protože u nás doma jsem jediný, kdo tam dokáže správně vyplnit CAPTCHA neboli test k rozeznání lidí od počítačů. Moji rodiče jsou totiž patrně roboti.“

„Tak mi zjisti, kdo je majitelem Temného kopce.“

Kubakiel vytáhl z kapsy chytrofon, chvíli se na něm cvičil v palcojízdě, a pak povídá:

„To bys neřekla, je to...“

„... Alfréd Zmizeran,“ dopověděla jsem větu za něj.

„Tak jsi to řekla.“

„Konečně do sebe všechno zapadá. Teď už vím, kdo je ten masový vrah stromů. I proč to udělal. Dopij to, zaplať a jdeme.“

„Takže my dva spolu už zase chodíme?“ udělal na mě psí oči.

„Takže my dva spolu už zase chodíme. Ale jediné proto, že od Silvaromudurovy smrti nemám koho objímat!“

—
Stiskla jsem tlačítko, a když reproduktorek vedle zvonků zachrastil, oznámila jsem do mluvítko:

„Tady Amonita Silvaromudurová. Mám důležitou zprávu pro pana Zmizerana ohledně nemoci cedru libanonského na Temném kopci.“

V zámku zabzučelo. Pootevřela jsem domovní dveře, a řekla Kubakielovi:

„Počkej tady na mě. Kdybychom tam šli oba, mohl by nás umlátit starožitným těžítkem s motýlem zalitým do skla a už by nás nikdo nenašel. Jestli se nevrátím do patnácti minut, volej policii.“

„Proč zrovna těžátkem s motýlem zalitým do skla?“
divil se Kubakiel.

„Protože se mi strašně líbí,“ vysvětlila jsem mu to
a vyběhla po schodech do prvního patra.

—
Alfréd Zmizeran byl stařík v takovém tom neurčitém
věku mezi třicítkou a smrtí. Působil celkově rozměkklým
dojemem, měla jsem pocit, že i lebka by se mu vboulila do-
vnitř, kdybych mu zatlačila prstem do čela.

„Tak mluv,“ řekl nevlídně. „Mám málo času.“

„Brzy ho budete mít víc, než je zdrávo,“ pronesla jsem
pevně a dívala se mu přímo do očí. „Vím, že jste si v zámeč-
nictví Želmíra Železníka objednal třikrát sedm měděných
hřebíků. Ty jste pak zatloukl do všech tří cedrů libanon-
ských ve městě s úmyslem je úkladně zavraždit. Vlastně
jste se potřeboval zbavit jen toho jednoho, který stál na
Temném kopci, abyste na jeho místě mohl postavit ty
hnusné byty, kanceláře a garáže pro světlé zítřky. Jenže
to byl strom chráněný státem, tudíž by vám ho nedovolili
skácet. Proto jste zahubil všechny tři, aby to vypadalo
jako nějaká nemoc.“

Zmizeran se na mě díval vodovýma očima, nic neříkal
a jenom polykal sliny. Pak se mu pohled svezl na pracovní
stůl, kde se ve slunečním svitu třpytilo nádherné těžátko
s motýlem zalitým do skla.

„Ať vás to ani nenapadne,“ řekla jsem přísně. „Pokud
se do deseti minut nevrátím, můj kluk zavolá tísňovou
linku.“

„Ty přidrslá spratko! Máš vůbec nějaké důkazy?“

„Samozřejmě. No, i když... Vlastně ne, žádné důkazy
nemám,“ musela jsem uznat.

Zmizeran se rozesmál, a když mu docházel dech, tak chrochtal.

„Okamžitě mazej pryč, ty vemeno z kachny, nebo ti takovou vrazím, že se vrátíš s botama od sněhu a s banánem v ruce!“

Dřív, než mě Zmizeran vystrčil ze dveří, otočila jsem se na patě a položila mu poslední otázku:

„Alespoň mi prozradte, proč jste to udělal. Jste bohatý, máte činžovní dům, hospodu i těžítko s motýlem. Tak proč chcete mít ještě víc?“

Zmizeran se zarazil.

„Vážně to chceš vědět?“

„Smrtelně vážně.“

„Tak aby bylo jasno: Temný kopec se v naší rodině dědí už bůhvíkolik pokolení. Jenže nic nevydělává. Jen si tam tak stojí a šumí. A já chci peníze, hodně moc peněz. Proč? Abych mohl dělat dobro, aby mě lidé měli rádi. Všechny ty peníze vynaložím na ochranu deštných pralesů, zvýhodňování znevýhodněných, změnu klimatické změny, dekarbonizaci uhlíku...“

Zmizeran se tak ponořil do vypočítávání chystaných dober, že mě úplně přestal vnímat. Zkrátka měl místo mozku pivo a lezli mu na něj švábi. Nechala jsem ho řečnit do vytracena a potichu odešla z bytu.

—
Až do večera jsme se s Kubakielem procházeli po Temném kopci a probírali, jak Zmizerana usvědčit, aby za své zločiny pykal. Jenže jsme na nic nepřišli.

Ještě jednou jsem se vrátila k Silvaromudurovi. Z jeho uschlé větve mi přímo na hlavu spadla šiška. Svým soudečkovitým tvarem připomínala vosí hnízdo. Vzala jsem si ji na památku.

Doma jsem si Silvaromudurovu památeční šišku položila pod polštář na posteli.

V noci se mi nad tou šiškou zdál prapodivný sen.

Stojím v lese, sama mezi stromy. V ruce držím hadrovou panenku. Panence najednou upadla hlava. Snažím se ji přišít zpátky, ale přitom se jehlou bodnu do prstu. Necítím žádnou bolest. Z rány mi místo rudé krve pomaličku vytéká průhledná lepkavá míza. V tu chvíli pochopím, že jsem se proměnila ve strom. Proti mně stojí Silvaromudur. Usměje se a řekne:

„Konečně si můžeme popovídat, Amonito. My stromy můžeme s lidmi mluvit jediné ve snu, jinak jste na nás moc rychlí. Ale ve snu plyne čas jinak, vždyť během jediné hodiny spánku můžeš prožít sto let. Nebo naopak.“

Byl tak urostlý a krásný. Cítila jsem, jak se pod zemí dotýkáme konečky kořenů.

„Nemsti mě, pomstím se sám. Přijď se podívat, až mě budou kácet. Za starých dávných časů na mohylách sázeli stromy, aby do nich přestoupily duše zemřelých.“

Začal se pomalu vzdalovat.

„Nechod pryč,“ prosila jsem ho. „Chci zůstat s tebou.“

„Strom přece nemůže nikam chodit. To ty odcházíš, Amonito. Už zbývá jen, abys rozluštila poslední záhadu, poslouchej:

*Větve jsou takj kořenj
zarostlé v hloubce nebe.
Schoval jsem se ti zavřenj
do kousku sama sebe.“*

Nato se Silvaromudur rozplynul a já se probudila.

—
Po škole jsme se s Kubakielem sešli na Temném kopci. Stromy už byly pokácené, křoví posekané, z celého háje zůstal stát jenom uschlý Silvaromudur na nejvyšším bodu.

Sešli se tady lidé z celého města. Mýcení se jim vůbec nelíbilo, ale nemohli tomu zabránit.

Nastoupili dřevorubci s motorovými pilami a podťali ho. Strom padl, odřezali mu větve a kmen odtáhli. Pak přijel ohromný pásový traktor, přivázali ho řetězy ke kořenům a traktor začal dobývat pařez ze země. Zmizeran si mnul ruce, motor vyl, pásy se prohrabávaly do hlíny, potom pařez hlasitě zasténal a napůl se vyvrátil z půdy.

Hroudy opadaly a v paprscích zapadajícího slunce se něco zablesklo.

Do jednoho z kořenů byla zarostlá kostlivá ruka svírající bronzový meč.

—
Řidič traktoru chtěl pokračovat, ale lidé ho vytáhli z kabiny. Na místo přijela policie a odborníci z Archeologického ústavu. Ukázalo se, že můj přítel cedr libanonský roste na vrcholu zasypané mohyly, do které v době bronzové před pěti tisíci lety pohřbili šíleně mocného náčelníka. Stavět se tady už nikdy nic nesmí. Nejdříve tu proběhne archeologický průzkum a pak bude celý Temný kopec chráněn jako národní kulturní památka.

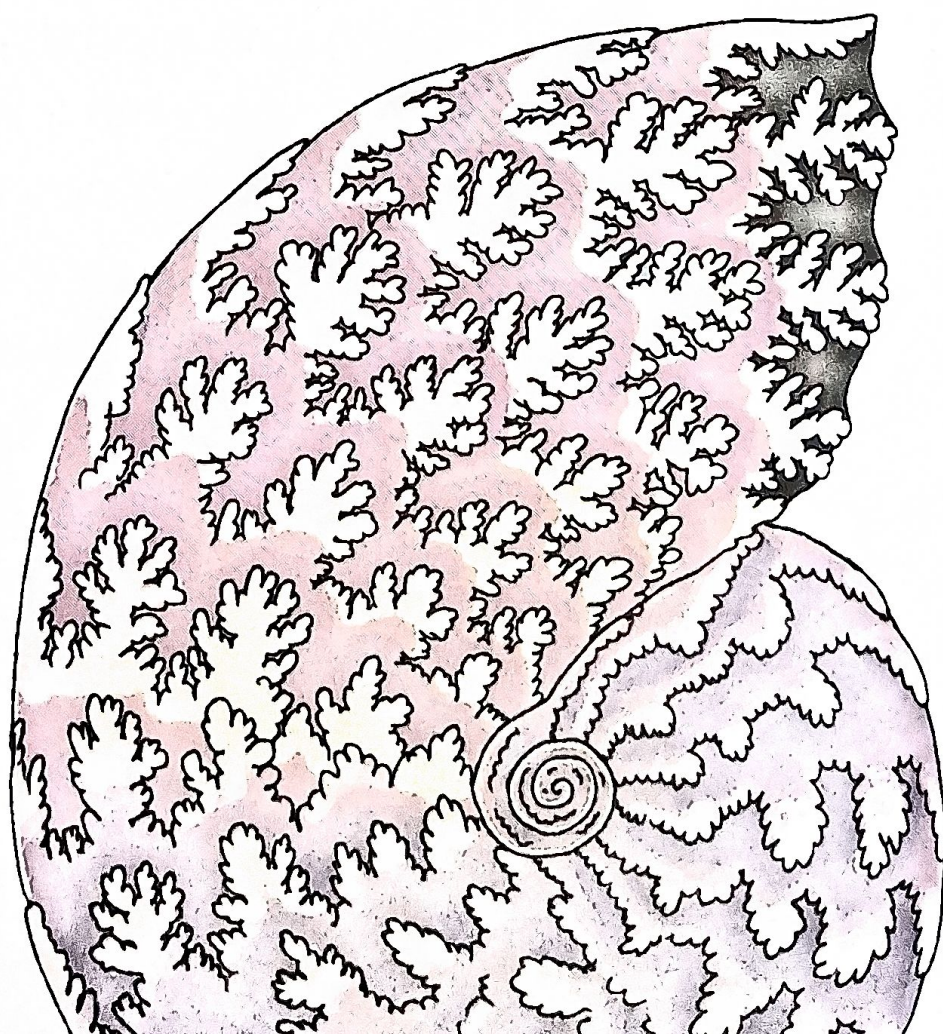
Alfréd Zmizeran se šel praštit do hlavy těžítkem s motýlem.

—
Vrátila jsem se domů, lehla si na postel a v duchu si pořád opakovala Silvaromudurovu hádanku:

Větve jsou taky kořeny
zarostlé v hloubce nebe.
Schoval jsem se ti zavřený
do kousku sama sebe.“

A pak mi to došlo.

Zvedla jsem polštář. Soudečkovitá šištice se na jednom konci rozevřela a vypadlo z ní lesklé hnědé semínko, Když ho zasadím, budu ho zalévat a v zimě od něj zahánět hladové srnky, za takových sto roků z něho vyrostе dospělý strom.

Amoniti ze sbírky Amonity
obj. č. 33